

одночасного рішення про закриття. Тому це питання необхідно додатково доопрацювати.

Кластерний підхід при здійсненні банківського нагляду дозволить:

- оптимізувати навантаження на наглядовців та кураторів;
- визначити найактуальніші напрями для аналізу операцій банку;
- скоординувати активність наглядових підрозділів, фінансового моніторингу, валютного контролю тощо.

Список літератури:

1. Правління Національного банку України 10 листопада 2015 року прийняло постанову № 778 «Про внесення змін до деяких нормативно - правових актів Національного банку України» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>.

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ

*Пашкевич М.С., д.е.н., завідувач кафедри обліку і аудиту,
Державний ВНЗ «Національний гірничий університет,
м. Дніпропетровськ, Україна*

Поряд зі сталим розвитком та інноватизацією економіки важливим стратегічним пріоритетом розвитку країн світу, у т.ч. й України, є впровадження принципу відповідального господарювання на регіональному рівні. Цей принцип передбачає підвищення ролі та відповідальності регіонів за якість та темпи розвитку продуктивних сил, активізацію процесів саморозвитку та самоврядування. На відміну від фундаментальної ідеї Європейської Хартії місцевого самоврядування, згідно якої основою самоврядного функціонування територій є *делегування органам місцевої влади повноважень центру* [2], сьогодні активно просувається принцип *підвищення ефективності реалізації регіонами цих повноважень*.

Така політика має позитивний ефект у вигляді розширення можливостей для прояву економічної, екологічної та соціальної ініціативи суб'єктів економічної діяльності регіонального рівня, що чинить позитивний вплив на кількість та інтенсивність економічних операцій у регіональній економіці, в результаті яких створюється валовий регіональний продукт та збільшується валова додана вартість.

Разом з цим, набуття регіонами певного рівня управлінської автономії істотно ускладнює процес реалізації системою державного регулювання своєї державотворчої функції, яка, у першу чергу, полягає у об'єднанні продуктивних сил матеріального та не матеріального характеру для збереження територіальної, політичної, економічної та соціальної цілісності. Між тим, явище економічного сепаратизму окремих економічних агентів може бути притаманним і регіонам в цілому, звідки напрями та

характер використання продуктивних сил регіонів, мета та вектор їх розвитку можуть кардинально відрізнятись у рамках однієї держави. Відсутність же у органів державного та національного регулювання достатніх важелів впливу, стримуючих антагоністичну поведінку регіональних еліт, дозволяє перевести таку ситуацію у ранг проблеми, для вирішення якої необхідно розробляти теоретико-методологічне підґрунтя. Приміром, у Великій Британії процес реформування системи державного управління регіональним розвитком тривав понад 25 років, протягом яких неодноразово трансформувалася і політика, і механізми взаємодії держави та регіонів [5]. Таким чином, «головним завданням державного управління регіональним розвитком стає «розблокування» регіонального (місцевого) розвитку» [3] з урахуванням необхідності збереження цілісності сукупності регіональних економік. Підтверджують існування окресленої проблеми і результати досліджень Соболев Р.Г. [4], у яких зроблено висновок про необхідність розробки окремих підходів до *регіонального і територіального* управління, оскільки регіональне управління спрямоване на внутрішній регіональний розвиток, а територіальне – на «міжрегіональне суспільне відтворення».

На рисунку представлено основні ідеї низки моделей співвідношення регулюючої та регульованої системи під час встановлення зв'язків між центральною та регіональною владою у межах однієї країни, а також взаємовідносин між різними країнами у межах союзних інтеграційних утворень. Віддзеркалюючи різні сфери соціально-економічних відносин, ці моделі демонструють підходи до вирішення однієї загальної проблеми – конструювання ефективної системи відношення цілого та його частин.

На наш погляд, поряд з позитивними рисами у наведених моделях міжсистемних зв'язків державного регулювання та регіонального розвитку, можна відмітити певний недолік. Усі вони передбачають одномоментний перехід від однієї форми зв'язків центру та регіонів до іншої. Однак, таке управління може викликати економічну ентропію, яка призведе до гальмування розвитку окремих суб'єктів регіональної економіки та пошкодження всієї системи з втратою синергетичного ефекту сукупності економік регіонів.

Тому для уникнення цих негативних наслідків запропоновано модель вибіркової децентралізації, у основі якої є принцип поступового надання окремим регіонам розширених прав та повноважень. Такі регіони повинні обиратися на основі системи зважених показників ефективності їх внутрішнього розвитку та ефективності функціонування всієї системи регіональних економік. Причому, ефективність функціонування всієї системи регіональних економік оцінюється на момент досягнення нею певного співвідношення централізації та децентралізації управління після послаблення державного регулюючого впливу для деяких регіонів на попередніх етапах.

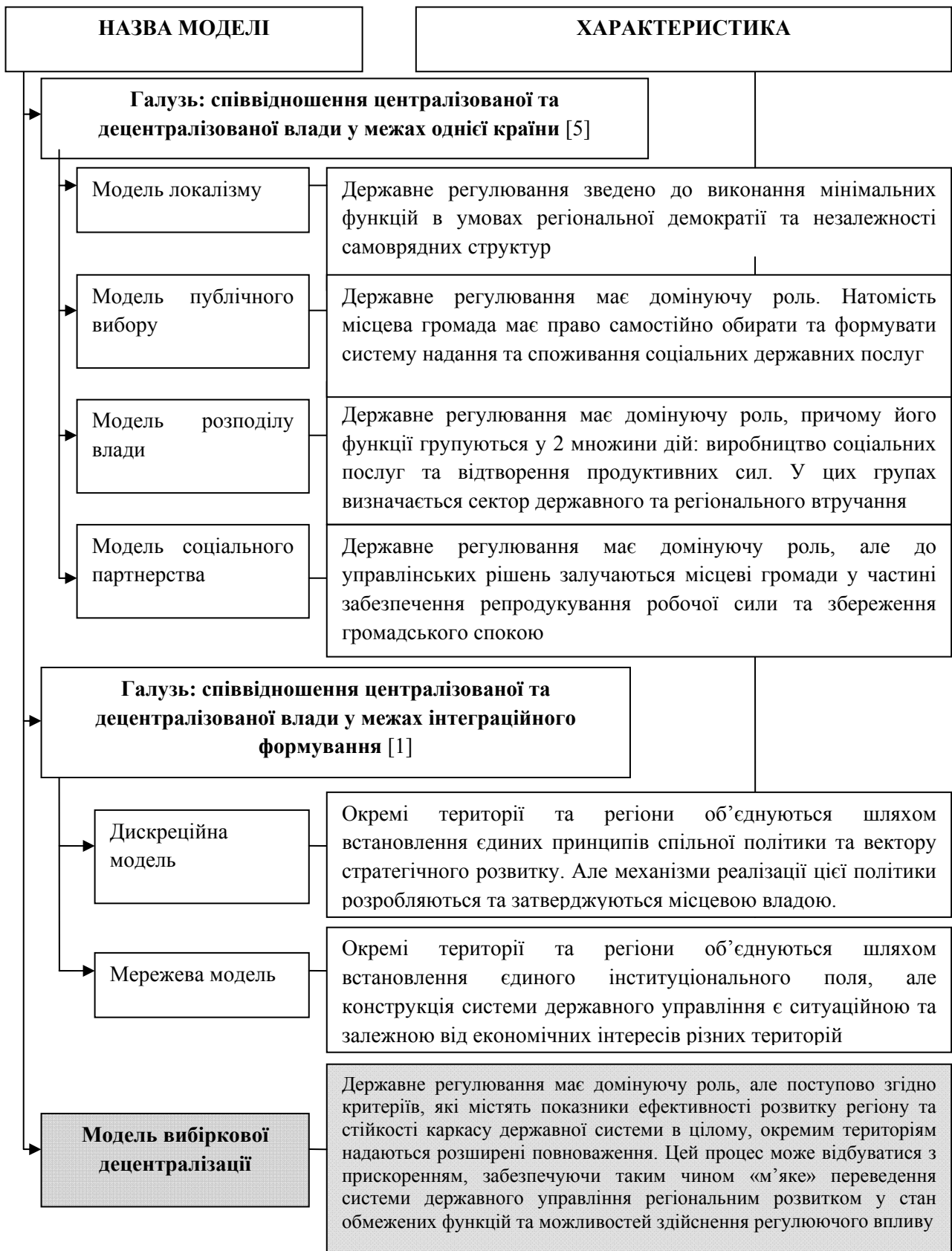

Рис. Моделі типів співвідношення регулюючої надсистеми та регульованої підсистеми у централізованому управлінні розвитком регіонів

Джерело: розроблено автором

Таким чином, модель вибіркової децентралізації дозволить забезпечити поступовий «м'який» перехід існуючої на певний момент часу системи державного управління регіональним розвитком у стан обмежених функцій та можливостей регулюючого впливу. Кожному наступному етапу збільшення кількості регіонів з високим рівнем децентралізації влади передуватиме стадія врівноваження та адаптації загальнодержавної соціально-економічної системи до нової управлінської конфігурації.

Список літератури:

1. Грінченко Ю.Л. Вплив інституційного фактору на структуру та ефективність економічної політики ЄС : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к-та. екон. наук : спец. 08.05.01 «Світове господарство і міжнародні економічні відносини» / Ю.Л. Грінченко. – Київ, 2003. – 16 с.
2. Європейська Хартія місцевого самоврядування : (текст) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_036.
3. Реформування державного управління регіональним розвитком: стан, проблеми, перспективи / [аналіт. доп. / ред. С.О. Біла]. - К. : НІСД, 2012. – 56 с.
4. Соболев Р.Г. Регіональне управління економічними процесами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к-та. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 «Механізми державного управління» / Р.Г. Соболев. – Харків, 2005. – 22 с.
5. Федів І.О. Міжбюджетні взаємовідносини в період трансформації суспільства в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к-та. наук з держ.упр. : спец. 25.00.05 «Галузеве управління» / І.О. Федів. – Київ, 2002. – 20 с.

КЛАСИФІКАЦІЯ РЕЙТИНГІВ ТА ЇХ ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

*Боднарук І.Л., стажист-викладач кафедри «Землепорядкування та кадастру»,
Івано-Франківський національний університет нафти і газу,
аспірант кафедри економічної кібернетики,
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
м. Івано-Франківськ, Україна*

На сучасному етапі з швидким динамічним розвитком всіх сфер суспільства, рейтинги використовуються в досить різноманітних напрямках: економіка, екологія, фінанси, політика, культура, соціологія. Рейтинги є загальноприйнятим в усьому світі інструментом для комплексної оцінки стану систем. Таким чином, метою створення рейтингу є сприяння обґрунтуванню та розробці відповідного управлінського рішення, що дозволяє вважати рейтинги основою управлінських процесів.

Вітчизняні та зарубіжні науковці для визначення сутності поняття «рейтинг» використовують 10 категорій: оцінка, характеристика, система, показник, метод, встановлення, процес, розподілення, інструмент, прогноз. Таке різноманіття